

NÕUKOGU ARVAMUS,

10. detsember 2013,

Sloveenia majanduspartnerluse programmi kohta

(2013/C 368/03)

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi ja nõukogu 21. mai 2013. aasta määrust (EL) nr 473/2013 euroala liikmesriikide eelarve-kavade seire ja hindamise ning nende ülemäärase eelarvepuudujäägi korrigeerimise tagamise ühiste eeskirjade kohta, ⁽¹⁾ eriti selle artikli 9 lõiget 4,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Stabiilsuse ja kasvu pakti eesmärk on tagada kogu liidus eelarvedistsipliin ning sellega kehtestatakse valitsemis-sektori ülemäärase eelarvepuudujäägi ennetamise ja korrigeerimise raamistik. Pakt lähtub eesmärgist tagada riigi rahanduse usaldusvärsus, et kindlustada hindade stabiilsus ning finantsstabiilsusele tugineva tugeva ja jätkusuutliku majanduskasvu tingimused, millega toetatakse liidu jätkusuutliku majanduskasvu ning tööhõive eesmärkide saavutamist.
- (2) Määruses (EL) nr 473/2013 kehtestatakse sätted, millega tõhustatakse eelarvepoliitika jälgimist euroalal ja tagatakse liikmesriikide eelarvete vastavus stabiilsuse ja kasvu pakti ning Euroopa poolaasta raames esitatud majanduspoliitilistele suunistele. Kuna eelarvemeetmed üksinda ei pruugi olla piisavad, et tagada ülemäärase eelarvepuudujäägi püsiv korrigeerimine, võib olla vaja täiendavaid poliitikameetmeid ja struktuurireforme.
- (3) Määruse (EL) nr 473/2013 artiklis 9 on sätestatud üksik- asjad majanduspartnerluse programmide kohta, mille peavad ülemäärase eelarvepuudujäägi menetluse raames esitama liikmesriigid, mille rahaühik on euro. Majanduspartnerluse programmis, milles esitatakse meetmed, millega aidatakse kaasa ülemäärase eelarvepuudujäägi tegelikule ja püsivale korrigeerimisele, tuleks üksikasjalikult kirjeldada eelkõige peamisi eelarve- ja struktuurireforme (eriti seoses maksu-, pensioni- ja tervishoiusüsteemidega) ning eelarveraamistikke.
- (4) Nõukogu võttis 2. detsembril 2009 vastavalt aluslepingu artikli 126 lõikele 6 vastu otsuse, mille kohaselt rakendati Sloveenia suhtes ülemäärase eelarvepuudujäägi menetlust. Nõukogu võttis 21. juunil 2013 enne määruse (EL) nr 473/2013 jõustumist algatatud ülemäärase eelarvepuu-

dujäägi menetluse raames vastu aluslepingu artikli 126 lõike 7 kohase muudetud soovitus. Seoses sellega paluti Sloveenial esitada 1. oktoobriks 2013 majanduspartnerluse programm, milles kirjeldatakse eelarve- ja struktuurireforme, mille eesmärk on tagada ülemäärase eelarvepuudujäägi tegelik ja püsiv korrigeerimine.

- (5) 1. oktoobril 2013 Sloveenia esitatud majanduspartnerluse programm sisaldab meetmeid, mille eesmärk on tugevdada eelarvestrateegiat ülemäärase eelarvepuudujäägi püsivaks korrigeerimiseks (nõukogu riigipõhine soovitus 1): toetada pensionisüsteemi pikaajalist jätkusuutlikkust ja piirata vananemisega seotud kulusid (riigipõhine soovitus 2), reformida tööturgu (riigipõhine soovitus 3), hinnata pangandussüsteemi varade kvaliteeti (riigipõhine soovitus 4), parandada pankade reguleerivat raamistikku ja järelevalvesuutlikkust (riigipõhine soovitus 5), reformida reguleeritud kutsealasid (riigipõhine soovitus 6), lühendada kohtumenetluste kestust (riigipõhine soovitus 7), tugevdada riigiettevõtete üldjuhtimist ja erastamist (riigipõhine soovitus 8) ning restruktureerida ettevõtteid ja parandada ettevõtluskeskkonda (riigipõhine soovitus 9).
- (6) Sloveenia kavatseb rakendada eelarve- ja struktuurimeetmeid ning reforme järgmistes valdkondades: i) maksusüsteem ja maksueeskirjade täitmine, ii) eelarveraamistik, iii) pensionisüsteem ja iv) pikaajaline hooldus. Meetmed on osaliselt asjakohased ning võib eeldada, et need aitavad Sloveenia ülemäärast eelarvepuudujääki tegelikult ja püsivalt korrigeerida. Teatavates valdkondades tuleb siiski teha veel suuremaid jõupingutusi ja meetmeid kiiremini rakendada.
- (7) Hiljutised tulused suurendavad struktuurimeetmeid, eelkõige kõrgemad käibemaksumäärad ja uus kinnisvaramaks, peaksid aitama märkimisväärselt (ligikaudu 1,3 % SKPst) kaasa riigi rahanduse konsolideerimisele. Neid meetmeid ei täiendata kulupoole struktuurimeetmetega, mis on aga olulised eelarvetasakaalu/ülejäagi saavutamiseks. Praeguste andmete põhjal on ennatlik hinnata maksueeskirjade täitmise parandamiseks võetud mitmeid haldusmeetmeid; kui need aga osutuvad tõhusaks, tugevdavad need täiendavalt riigi rahanduse jätkusuutlikkust.
- (8) Ametiasutused valmistavad praegu ette eelarveraamistiku aluseks olevate õigusaktide läbivaatamist kooskõlas majandus- ja rahaliidu stabiilsuse, koordineerimise ja juhtimise lepingu ning muude liidu õiguse nõuetega. Eelarvetasakaalu/ülejäagi käsitleva põhiseadusliku normi vastuvõtmine ja selle kavandatud rakendusaktid, eelkõige

⁽¹⁾ ELT L 140, 27.5.2013, lk 11.

eelarve-eeskirju käsitlev uus seadus ja riigi rahanduse muudetud seadus, peaksid aitama kaasa eelarvedistsipliini juurutamisele riigisisesele õigusesse.

- (9) 2012. aasta detsembris vastuvõetud pensionireformi rakendamise tulemusena kasvab uute vanaduspensioni saajate arv igas kuus mõõdukas tempos. Siiski oleks praegu ennatlik hinnata pensionisüsteemi pikaajalise jätkusuutlikkuse tugevdamist käsitleva nõukogu teise soovitusel rakendamist. Teadusringkondade esindajatest ja riigiteenistujatest koosnev tööriühm hindab praegu reformi mõju. Valitsus kavatab tööriühma tulemuste põhjal koostada ettepanekud pensionisüsteemi edasisteks kohandusteks, et tagada süsteemi jätkusuutlikkus pärast aastat 2020.
- (10) Vastukaaluks vananemisega seotud kulutuste suurenemisele kiitis valitsus heaks pikaajalist hooldust ja personaalseid tugiteenuseid käsitleva seaduse eelnõu, millega võetakse kasutusele uus kindlustusel põhinev süsteem. Uue seaduse vastuvõtmine on kavas 2014. aasta esimesel poolel. Kohustuslikul kindlustusel põhineva süsteemi rahastamine vajab täpsustamist, aga tõenäoliselt põhineb see aktiivse ja mitteaktiivse elanikkonna kohustuslikel sissemaksetel ja ei peaks suurendama sotsiaalkindlustusmaksete üldist määra.
- (11) Viimaste kuude jooksul on Sloveenia kiirendanud makromajandusliku tasakaalustamatuse korrigeerimise seisukohast asjakohaste mittefiskaalsete struktuurireformide tempot. Märkimisväärset edu on saavutatud pangandussektori valdkonnas. Endiselt valmistatakse ette kohandamist ja kasvu toetavaid peamisi reforme, millega on oluliselt viivitatud. Kõnealuste reformide hulgas on eelkõige need, mis on seotud ettevõtete kohtuvälise restruktureerimise ja riigile kuuluvaid varasid käsitleva klassifikaatori vastuvõtmisega.
- (12) Käimas on pangandussektori stabiliseerimismeetmete rakendamine, eelkõige pankade varade kvaliteedi põhjalik läbivaatamine ja stressitestid. Need hõlmavad ligikaudu 70 % pangandussektorist ja peaksid lõppema enne 2013. aasta lõppu. Pärast hindamist on kavas koostada pangandussektori restruktureerimist, konsolideerimist ja rekapiitaliseerimist käsitlev terviklik strateegia, mis hõlmaks ka kavasid avaliku sektori otsese ja kaudse

osaluse kaotamiseks kodumaistes pankades. Selline osaluse kaotamine vähendaks oluliselt uute tingimuslike kohustuste riski eelseisvatel aastatel.

- (13) Käimasolev Sloveenia riikliku valdusettevõtja seaduse reform võiks, eeldusel et see on hästi koostatud ja et seda täielikult rakendatakse, sealhulgas tuleb teha kiireid edusamme teatavate riigiettevõtete erastamisel, ühelt poolt anda tulu ja vähendada valitsemissektori tingimuslike kohustusi, ning teiselt poolt parandada ja tõhustada riigi omandis olevate varade strateegilist haldamist, eelkõige seoses võimalustega meelitada ligi välisinvestoreid,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA ARVAMUSE:

Sloveenia majanduspartnerluse programm, mis esitati komisjonile ja nõukogule 1. oktoobril 2013, sisaldab eelarve- ja struktuurireforme, mis toetavad osaliselt ülemääraste eelarvepuudujäägi tegelikku ja püsivat korrigeerimist. Seda tuleb oodatavate tulemuste saavutamiseks nõuetekohaselt ja täielikult rakendada. Täpsemalt käsitletakse majanduspartnerluse programmis edusamme, mis on saavutatud nende Sloveenia stabiilsusprogrammis ja riiklikus reformikavas sisalduvate kohustuste täitmisel, mis on seotud maksureformiga, maksueeskirjade täitmise parandamisega, eelarvehalduse ja pangandussektori tervendamise. Pärast varade kvaliteedi läbivaatamist ja stressitestide lõppu on olulisel kohal pangandus- ja ettevõtlussektori restruktureerimine ning konsolideerimisstrateegia usalduse loomiseks ja välisinvestorite meelitamiseks Sloveeniasse, mis hõlmab ka riigivõlakirjadesse tehtavaid investeringuid. Alles hiljuti algas pensionisüsteemi edasise kohandamisega seotud töö ning teave kavandatud konkreetsete meetmete ja ajakava kohta ei ole veel kättesaadav. Peaaegu kõik reformid on veel ettevalmistamisel ning see muudab nende kiire vastuvõtmise ja täieliku rakendamise eriti oluliseks. Seepärast palutakse Sloveenial esitada järgmises riiklikus reformikavas ja stabiilsusprogrammis, mida komisjon ja nõukogu hindavad ulatuslikult Euroopa poolaasta raames, enam üksikasju ja lisateavet kavandatavate reformide kohta.

Brüssel, 10. detsember 2013

Nõukogu nimel
eesistuja
R. ŠADŽIUS